

Kuks

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Dvůr Králové nad Labem

Nadmořská výška: 283 m n. m.

Počet obyvatel: 269

Adresa URL: www.kuks.cz

Okres: Trutnov

GPS souřadnice: 50.401487N, 15.888222E

První pís. zmínka: 1713 (311 let)

PSČ: 544 43

Historie obce Kuks

Světznámý Kuks kupodivu nemá dlouhou historii. Z dostupných pramenů se zdá, že Kuks měl dvě historické epochy. První souvisela s nalezištěm (spíše asi rýžovištěm) zlata, druhá etapa přinesla do Kuksu barokní umění a slávu, sahající daleko za hranice tehdejšího mocnářství.

Název Kuks, též Kukus nebo Kux, pravděpodobně pochází ze staroněmeckého výrazu pro určitý podíl z výnosu dolu, podle jiných pramenů jde o název pozůstatků tavby rudy.

Nejisté prameny místních kronik uvádějí zprávu o kukské studnici zvané též Knížecí nebo Augustova. Jisté je ale jen pouze to, že v místě dnešního Kuksu vyvěraly tři prameny, podle pověsti léčivé. Novodobé dějiny obce začaly až během několika desítek let v 17. a 18. století. Původně pusté labské stráně byly bohaté na minerální prameny a tři z nich měly pověst vody léčivé. V letech 1692 až 1696 je dal majitel panství hrabě F. A. Sporck svést do kamenné nádrže umístěné ve skalní klenbě. Nechal k ní upravit lesní cestu a nad ní postavit kapli Nebevzetí P. Marie a za ní dřevěné stavení s kotlí na ohřívání vody, která byla odváděna potrubím do prozatímního dřevěného lázeňského domu pod kaplí. To byl počátek budoucích lázní.

„Genius loci“ půvabného údolí dál podněcoval geniální představivost hraběte. K okázalé výstavbě lázní přispělo také dobrozdání několik profesorů pražské univerzity v čele s osobním lékařem hraběte J. F. Löwem, a údajně také lázeňského lékaře z Baden Badenu, kteří v roce 1694 léčivost vody potvrdili. Brzy poté nechal hrabě Sporck postavit velkolepý lázeňský areál. Lázně Kuks tvořily s nedalekou galerií Betlém urbanisticky a krajinářsky unikátní celek, která je dokladem vrcholného evropského barokního umění při respektování a využívání přírodního prostředí.

Po několika málo desítkách let sláva Kuksu skončila a obec se změnila ve vesnici dělníků a řemeslníků. Nejstarší budovy mají základ v lázeňských nebo ubytovacích domech, ostatní sloužily od počátku jako obydlí personálu. Dnes láká Kuks návštěvníky památkami, zajímavým okolím i krásnou přírodou.

První zmínku o obci nalezneme v historických pramenech v roce 1713.

